



MARILYNPASSIONEN

INSPIRATIONSMATERIAL

INNEHÅLL

1. Vad handlar pjäsen om?
2. Ada Berger
3. Marilyn Monroe och andra världsstjärnor
4. Vem vill du ha?
5. Syns du inte finns du inte
6. Dramaövning
7. Tips



Det här är ett inspirationsmaterial som bygger på teman ur pjäsen *Marilynpassionen* av Ada Berger. Du kan använda det som utgångspunkt till diskussioner om föreställningen, antingen inför eller efter teaterbesöket. Till de olika delarna finns diskussionsfrågor, och längst bak finns förslag på litteratur, artiklar och hemsidor där du kan hitta mer information.

Nytt för säsongen är att vi rekommenderar och erbjuder skolklasser en kort pjäsintroduktion ca 20 minuter innan en föreställning börjar. Introduktionen hålls av personal från teatern och är tänkt som en förberedelse, där eleverna får en idé om vad föreställningen handlar om innan de sätter sig i salongen. Pjäsintrouktionen är gratis och du beställer den i samband med att du bokar dina biljetter.

Har du tips, idéer eller funderingar kring våra inspirationsmaterial?
Kontakta Carin Hebelius på carin.hebelius@malmostadsteater.se

1. Vad handlar pjäsen om?

"Hon ljuger hela tiden", sa journalisten som skrev en biografi om Marilyn Monroes liv. "Clark Gable är min far", sa Marilyn som förstått att sanning är mindre intressant än sensation, och i nästa andetag: "En dag ska jag bli Mrs John F Kennedy!". Hon visste vad folket ville ha och var beredd att ge dem det.

Några år senare skriver Marilyn i sin självbiografi: "Jag är en sådan flicka som en dag kommer att hittas död i sängen med en tom pillerburk bredvid." Ett passande slut på en spännande saga? Profetian fullbordades i kusligt bokstavlig bemärkelse. Sensationens kraft är stor. Vi minns ju alla de sorgliga slutet bättre än de lyckliga.

Marilynpassionen handlar om identitet, om hur man uppfinner en bild av sig själv att visa upp för omvärlden, och om en flicka som ville bli älskad av mamma och pappa, men fick nöja sig med hela världen.

Passion: stark lidelse, kristi lidande och död på korset; musikalisk framställning av detta (t ex Matteuspassionen av J.S. Bach). (ur NE)

2. Ada Berger

Ada Berger studerade på Dramatiska Institutets Teaterregiutbildning och tog sin examen i slutet av 2008. Under utbildningstiden skrev och regisserade hon bl a *Filippa Bark och Döden* (Uppsala Stadsteatern), regisserade *Varanteatern* i föreställningen *Svensk Tenn* (Södra Teatern och Inkonst) samt arbetade på Radioteatern i Stockholm.

Ada har sedan tidigare en examen i litteraturvetenskap. Hon har också gått på Fridhems folkhögskolas teaterlinje, teaterskolan SET och arbetat på Sveriges Radio P3 i bl a *Hej domsto!* och *Söndag hela veckan*.

3. Marilyn Monroe och andra världsstjärnor

Marilyn Monroe *eg. Norma Jeane Baker* (1926–1962) är en av världens mest kända människor. Bilden av hennes ansikte känner de flesta igen och hennes liv fascinerar fortfarande. Marilyn växte upp under trasiga familjeförhållanden i Los Angeles. Hennes mamma var psykisk sjuk och Marilyn blev placerad i flera fosterhem. Hon gifte sig första gången redan som 16-åring och några år senare medverkade hon i sin första Hollywoodfilm. Marilyn marknadsförde sig själv stenhårt, hennes karriär gick spikrakt uppåt och hon blev snart en av Hollywoods största stjärnor. Marilyn medverkade i många filmer t ex *Flickan ovanpå*, *Bus Stop*, *I hetaste laget* och *De missanpassade*. Utöver äktenskapet med ungdomskärleken James Dougherty var Marilyn gift med basebollstjärnan Joe DiMaggio och dramatikern Arthur Miller. Hon påstods även ha haft en kärleksrelation med president John F Kennedy.

Marilyn Monroe hittades död i sitt hem den 5 augusti 1962. Dödsorsaken rubricerades som självmord efter en överdos lugnande tabletter. Konspirationsteorierna kring hennes död är många; CIA eller FBI skulle t ex ha ordnat Marilyns död på grund av presidentens påstådda affär med henne.

Marilyn Monroe är ett fenomen. Många andra världstjärnor delar hennes livsstil, t ex Elvis Presley, James Dean, Kurt Cobain, Heath Ledger och Britney Spears. Den sistnämnda har de senaste åren jagats stenhårt av paparazzis. Avslöjande bilder från Britneys privatliv kablas ständigt ut över världen. Hon är, likt Marilyn, flickan från huset bredvid som blev en superkändis. Under en period kunde man på siten www.whenibritneygoingtodie.com delta i en tävling och förutspå Britneys död. Men alla dödsrykten till trots fortsätter hon skickligt iscensätta sina upp- och nedgångar och är just nu ute på en världsturné.

DISKUTERA

Varför tror du att en tjej som Britney Spears är så intressant för många? Eller är det marknadsföringen av henne som får oss att tycka det?

Vad är det som lockar oss att följa stjärnor i allmänhet, och självdestruktiva stjärnor i synnerhet? Vill man leva som dem? Hur påverkad kan man bli av sina idoler? Kan det gå så långt att man t ex får ätstörningar för att en filmstjärna man gillar är sjukligt smal?

Är du intresserad av filmstjärnor och kändisar? I så fall vilka och varför?

4. Vem vill du ha?

Ada Berger har både skrivit och regisserat *Marilynpassionen*. Här berättar hon om sina tankar kring föreställningen:

Jag satt på tunnelbanan och skrev SJÄLVMORD med stora bokstäver i min anteckningsbok. Sedan skrev jag två kolumner, en med FÖRDELAR och en med NACKDELAR. En dam satt bredvid mig. Jag kände hennes blick borra sig ned i min bok. Jag insåg vad hon tänkte, strök ett tjockt streck över SJÄLVMORD och skrev sedan: VAD TÄNKER JAG PÅ? LIVET ÄR JU TOPPEN! En direkt replik till damen som trodde att hon hamnat bredvid en suicidal person. Men så var inte fallet. Istället satt jag och övervägde om min fiktiva Marilyn skulle få dö i slutet av den här pjäsen. Vid det här laget var jag ganska engagerad i henne. Jag tyckte att det var tråkigt att hon skulle behöva dö en gång till. Varför detta engagemang i en person som redan fått en hel världskärlek? Vilket är egentligen Marilyn's trick för att få all den här kärleken? Jag tänker att det börjar hos dig och mig. Att det börjar med vad vi vill ha.

Vem vill du ha? Vem skulle kunna fylla ditt liv med det du saknar? Den som lyckas med det kommer att bli älskad av dig. En sådan person som Marilyn vet att bli bra på just det: att avkoda dina hemliga drömmar för att sedan bli ett svar på dem. Hon som viger sitt liv åt att bli en jävel på att spegla andra människors drömmar kommer att vara evigt intressant. Vi ser ju oss själva i hennes ögon.

Det här är inte en biografi om en verklig och numera död person. Kanske kan man snarare säga att den här berättelsen inte ens handlar om Marilyn. Snarare om "en Marilyn".



"Jag har aldrig tillhört någon. Därför kommer jag alltid att tillhöra världen."

Marilyn Monroe

DISKUTERA

Att känna samhörighet med någon man inte känner i verkligheten kan kanske vara ett stöd.

Har du eller har haft en känd person som "fyllt ditt liv" med det du saknat? Fundera på hur det skulle kunna vara.

5. Syns du inte finns du inte

MARILYN:

*"Kära publik!
Nu är det bara ni och jag i hela världen.
Så borde det ha varit hela tiden.
Vi känner ju varandra, eller hur?
Jag känner er och vet vad ni vill ha.
Jag vet att ni struntar i brudar som längtar till Moskva.
Ska det vara tragiskt ska det vara tragiskt på riktigt.
Lite riktig tragik, varsågod:
Jag super.
Japp.
Jag dricker champagne så fort jag kommer åt.
Och så missbrukar jag.
Så fort ni blinkar häver jag i mig piller.
Enorma mängder.
Man blir härligt vimmelkantig av dem.
Men man dör av dem.
Det är tragiskt på riktigt.
Och vad mer?"*

Att synas på rätt sätt har varit viktigt i alla tider. I dag är det lättare än någonsin att marknadsföra och sälja bilden sig själv. Du kan presentera historier ur ditt liv med text och bild på bloggar, lägga ut filmer av/med dig själv på youtube, presentera din musik på myspace, visa upp ditt liv för dina vänner på facebook och hålla dig ständigt uppdaterad på twitter. I och med internet verkar möjligheterna vara oändliga, och på TV kan okända talanger komma till tals i bl a *Idol*, *Life of Ryan*, *Big Brother*, *So you think you can dance*, *True Life* osv.

DISKUTERA

Har du en image? Är det viktigt att ha en "publik"? Att andra människor vet vad du gör och bryr sig om det? Hur länge tror du en image håller – hur länge är man intressant?

Presenterar du dig själv på nätet; t ex på myspace eller facebook? I så fall varför?

Vad krävs det för att bli kändis?

Riskerar man något genom att "vika ut" sitt innersta inför omvärlden?

6. Dramaövning

Som en liten avslutning på inspirationsmaterialet kommer här en lärorik dramaövning du kan göra med dina elever. Övningen är bra för att locka fram nya sidor hos varandra och se sina kompisar med nya perspektiv. Den bidrar också till gemenskap och bättre självkänsla, och så har man roligt tillsammans!



DÖ ELLER SVIMMA

1. Välj ut fem elever. Du som är lärare samt resten av eleverna bestämmer ett ämne de fem ska prata om; till exempel "varför fjärilar alltid landar med vänster bakfot först på blommor" eller "hur man lagar en bilmotor".
2. En i taget pratar, och läraren/resten av eleverna pekar på den som ska prata. Denne måste börja prata direkt och ska fortsätta där den som pratade innan slutade.
3. Man får inte tveka, upprepa sig eller lämna ämnet. Gör man det skriker publiken – Döööö eller Sviimmma.
4. Publiken eller läraren bestämmer hur personen ska dö eller svimma, till exempel genom att "bli uppäten av en haj" eller "trilla ner för ett stup", eller "få en pannkaka i ansiktet".
En några sekunder lång döds- eller svimningsscen utspelas. Sedan fortsätter övningen tills det bara är en deltagare kvar som står som vinnare.

7. Tips

LITTERATUR

Blomberg, Eva, *Vill ni se en stjärna?*, Nordic Academic Press, 2006.

Gardell, Jonas, *En komikers uppväxt*, Norstedts, 1992.

Leaming, Barbara, *Marilyn Monroe*, Orion Publishing Co, 1999.

Oates, Joyce Carol, *Blonde*, Albert Bonniers förlag, 2002.

Parish, James Robert, *The Hollywood Book of Death*, NTC, 2001.

ARTIKLAR

"Så föddes kändiskulten", i *Populär Historia* 2/2007, korta.nu/kandiskulten

"Lektion i att sälja sig själv", i *Sydsvenskan* korta.nu/saljasigsjalv

"Freakshow av idag", i *Sydsvenskan* 080210 korta.nu/freakshowavidag

FILM OCH TV

Ung rebell, regi Nicholas Ray, 1955.

Some like it hot, regi Billy Wilder, 1959.

The Misfits, regi John Huston, 1961.

Blonde, regi Joyce Chopra, 2001.

Angel, regi Colin Nutley, 2007.

De ofrivilliga, regi Ruben Östlund, 2008.

Britney: for the record, regi Phil Griffin, 2008

183 dagar, idé och manus Hans Rosenfeldt, SVT 2009.

WEBB

Marilyn Monroes officiella webbplats marilynmonroe.com

Effektbloggen på Rädda barnens hemsida effektbloggen.blogspot.com

Ungdomar.se Ett av Sveriges största ungdomscommunities; ungdomarnas frågor, artiklar, jourhavande kompis, forum, bloggar, chatt och webb-tv.